

Over taalvariatie in Vlaanderen

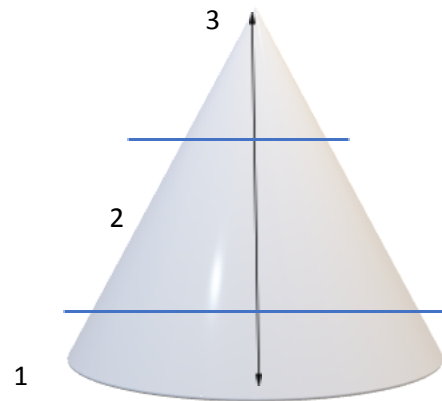
0. Inleiding

- sinds jaren '60 minder dialectsprekers, dus vrije taalruimte ingenomen door ST (standaardtaal)
- maar!!! ST = niet unisono (d.w.z. allemaal hetzelfde): er zijn taalvariëteiten.
- Variëteiten worden voorgesteld als een kegel

1. De variatiekegel

Visuele voorstelling van ieders taalvariëteit, in 3 lagen:

1. *basis* = dialecten; grote variatie
2. *continuüm* van taalvormen / tussenvormen (tussentaal)
3. *top* = standaardtaal ST

! iedereen varieert qua positie / laag in de kegel, langs de verticale as, afh. van:

- situatie (formeel vs. informeel) = SITUATIONELE TAALVARIATIE
- socio-economische status = SOCIALE TAALVARIATIE

Kenmerken ST-TT?

ST	TT
• je-jij • medeklinkers netjes (eind-t) • verkleinwoord -je/-pje/-tje	• ge • eindmedeklinkers weggelaten (ni, da ...) • verkleinwoord -ke

Ieder heeft dus een eigen **variatieruimte** (taalrepertorium / talige speelruimte). We schakelen over en 'lezen' onze gesprekspartners. Hoe groot deze **persoonlijke variatievoorraad** is (d.w.z. hoe hoog en breed de kegel is), is afh. van **factoren**:

<i>regionale herkomst</i>	<i>opleiding</i>	<i>taalvaardigheid</i>	<i>leeftijd</i>	...
---------------------------	------------------	------------------------	-----------------	-----

2. De variatiekegel revisited

2 tendenzen: de kegel verandert van vorm

- 1) Dialecten gaat achteruit, variatie neemt af. Basisoppervlak dunt uit en komt dichterbij top.
- 2) Mensen kunnen geen ST meer, ST verliest van tussentaal. De top plat af

Hoe hiermee omgaan?

- (Geen paniek)
- NED = pluralistische taal: taal met twee standaardvormen (BEL-NED en NED-NED). Grotere permissiviteit (goedkeuring). Met BEL-NED neemt variatie van ST toe en plat de kegelpunt af.
- Ma'pij = gedemocratiseerd + informeler geworden; ST is minder 'nodig'. Voor jongere generaties is tussentaal de moedertaal + de informele omgangstaal. Ze switchen wel.
- In publieke schrijftaal blijft ST overeind (kranten, media...)

Aan de slag met je talige troeven